

LÓVÉTEI KIÁLTÓ

VIII. évfolyam, 3. szám, 2006. március. Ára szabadeladásban: 1 lej

Ránk két napnak kell sütnie...

Akármennyire nyugtattuk magunkat, ott motoszkált bennünk a félelem, nem kis izgalommal párosulva. Tényleg megismétlődhetnek a '90-es vásárhelyi események, amelyekről oly sokat, és mégis oly keveset tudunk...?

Izgalmunkat tovább fokozták a suli kapujában álló "jandarmeriák", akik - lehet, hogy csak a mi képzeletünkben ugyan, de gyanúsán sandítottak a mellünkön lévő kokárdára, majd ránk. Továbbá az sem maradt bennünk nyom nélkül, hogy az ünnepély előtt fél órával megtett sétánk alatt a parkig több román szót hallottunk, mint magyart.

Visszatérve a Patkóba, kissé lehangolt, hogy közel annyian sincsenek, mint ahogy azt hőbortos, fiatal fantáziánk képzelte.

Aztán szemünk csillogni kez-

dett, ahogy jöttek, jöttek, és csak jöttek. Ki közelebből, ki távolabbról, Székelyföld minden tájáról.

És éretlen lelkünkben is új érzések költöztek, és minél többen jöttek, ez az érzés úgy erősödött bennünk. Éreztük, hogy vagyunk. Vagyunk Mi, székelyek. És az izgalom lelkünkben már nem a félelemmel, hanem a büszkeséggel párosult. Büszkék voltunk, hogy székelyek vagyunk, hogy vannak, és akkor és ott talán azt is éreztük, hogy lesznek is... De másnap? Másnap már ugyanazok a mindennapi dolgok jártak eszünkben, mint előtte, és nem voltunk már olyan lelkesek. Érdemes fontolóra vennünk, hogy csak március 15-én voltunk székelyek? Nem. Azok vagyunk ma is, és azok holnap is... Büszkék voltunk. De büszkének kell lennünk ma is és holnap is... Nekünk, fiataloknak főként.

A szebbnél szebb beszédekben életre kelt az, amit szívünk érezt, és vastaps követte azokat... Ezt a tapsot kell szívünkben hordoznunk... Mindig.

Mikor a koszorúzás is lejárt, szemem érdekes dologba ütköz-

"Légy takarékos! Gyűjtened és találnod is kell, nemcsak megőrizned azt, amit kaptál. A te életed külön eredménye az, amivel te gyarapítottad családot és néped értékállományát. Nemcsak meg akarjuk állani a helyünket, hanem előre is akarunk haladni valamennyit. Ezt pedig csak úgy érhetjük el, ha gyarapítjuk is azt, amit kaptunk. Egyaránt vonatkozik ez anyagiakra és a szellemiekre. A szellemi munkát végző embernek is gyarapítania kell népe kulturális vagyonát."

Az Erdélyi Gazda aranymondásából

zött. Ahonnan a koszorúkat vitték, hogy ráhelyezzék az emlékműre, ott még volt egy. Az más volt, mint a többi. Azon a román zászló színeit viselő szalag volt. Aztán eltűnt. De nem az emlékműre került... Eltűnt... (No comment)

Szép volt ez a nap. Különös, de mégis feledhetetlen érzés volt félelmeink büszkeséggé való átalakulása. Remélem, eljön az az idő, amikor majd állandóan ott loboghat a szélben a székely zászló. Szabadon. És akkor majd a nap simogató sugaraira vissza fog mosolyogni a napunk és a holdunk. Akkor majd mindkét napunk sütni fog, ránk, székelyekre, a székelység pedig boldogon fog visszamosolyogni rájuk...

És örülni fogunk, hogy széke-lyek vagyunk...

Mihály Sarolta (Benedek Elek Tanítóképző, X. A. osztály, Székelyudvarhely. In: Képződmény 2006. március, ús. A Benedek Elek Tanítóképző diáklapja)

Tanácsülés

Március 20-án került sor az idei esztendő második rendes havi tanácsülésére az alábbi napirendi pontokkal:

1. A 2005-ös évi költségvetés végrehajtásának jóváhagyása,
2. A külföldre utazó személyek utazási költségeinek jóváhagyása,
3. A Polgármesteri Hivatal saját és a Helyi Tanácsnak alárendelt intézmények létszámkeretének és szervezési vázlatának jóváhagyása,
4. Adományok fogadásának jóváhagyása,
5. A Szarvasmarhatartó Gazdák Egyesülete támogatásának jóváhagyása,
6. Beruházási munkálatok elvégzésére kötendő közbeszerzési szerződések odaítélésének jóváhagyása,
7. Különfélék.

Az első napirendi pontot a "Sokat nincs mit kommentálni, mert úgyis el van költve" megjegyzés kíséretében a tanácsosok lefogadták.

A második napirendi pont keretében a polgármester tájékoztatta a jelenlévőket, hogy Török Sándor tanácsos munkájának köszönhetően sikerült kapcsolatot kialakítani egy svájci alapítvánnyal, mely adományokat ajánlott fel Lövéteinek. A részletesség igénye nélkül néhányat megemlítek: egy tűzoltókocsi, 190 táborigy és matrac, fertőtlenítő szerek, katonai esőkabátok, nagy úrtartalmú konyhai edények stb. Ahhoz, hogy ezeket az adományokat el lehessen szállítani, szükséges, hogy Török Sándor kiutazzon. A tanács erre a célra 10 millió régi lej keretszeget hagyott jóvá.

Ugyanakkor a polgármester a Kishomoród mente polgármestereivel közösen egy magyarországi körútra indul, mely során mind a három község testvére-

lepüléseit meglátogatná közösen, hogy az ez évi kulturális programokat egyeztetni tudják, és részt tudjunk venni egymás rendezvényein. Azért megy három polgármester egyszerre, hogy kevesebbe kerüljön az úti költség. Erre a célra a tanács 3 millió régi lej keretszeget hagyott jóvá.

A harmadik napirendi pontban az előterjesztést jóváhagyták.

A negyedik napirendi pontot a második napirendi pont megvitatása során, a polgármester és Török Sándor elmondása alapján a tanácsosok megszavazták.

A Szarvasmarhatartó Gazdák

Egyesületének a költségvetésbe befogott 100 millió régi lej átutalását jóváhagyták, melyet csak a hűtőberendezés beszerzéséhez szükséges pályázati önrészként használhat fel.

A hatodik napirendi pont értelmében, amint az előterjesztésből kiderült, szükséges volt egy bizottságot összeállítani, amely a közbeszerzési eljárások során a jelentkező cégek közül kiválasztja a legjobb ajánlatokat. György Árpád, Pál Csaba, Mihály Lajos, Mag István, valamint a Megyei Tanács egy küldötte fogja ezt a bizottságot alkotni.

A külömfélék napirendi pontja sikerült a leghosszabbra, ugyanis a polgármester úr sok mindenről tájékoztatta a tisztelt jelenlévőket:

1. A Balog Karola és a földosztó bizottság közötti pert a fővárosi bíróság visszautalta a táblabíró-

ságra.

2. A falutalálkozó dátuma augusztus 5-6., gondolkodjon mindenki a lehetséges programokban.

3. Az önkormányzatnak szándékában áll a Bányatelepet újból Lövéte közigazgatási területévé tenni, és erre nem kell népszavazást kiírni, tudta meg a polgármester.

4. A Szentegyházi Nárciszrét ismertté vált terület, ami mint mindannyian tudjuk, lövétei terület, most már hivatalosan "Poiana Narciselor Lueta".

5. Felmerült annak lehetősége, hogy Lövétét öko-faluvá kellene nyilvánítani, melyről nem hiszem, hogy a tanácsnak tájékozódás nélkül döntenie szabadna, annál is inkább, hogy nem is tudjuk, mivel is járna ez.

6. Április 2-án népgyűlés lesz.

7. A szentegyházi vasgyárral a tűzoltóságra vonatkozó szerződést nem hosszabbították meg, mert azok az utóbbi két tüzeset kapcsán

nem jöttek ki időben. A tanács a Szentegyházi Városi Tűzoltósággal való szerződéskötést támogatta, mely előreláthatólag egy évre 15 millió lejbe fog kerülni.

8. Balázs István javasolta, hogy a víztársulatok a vízvezeték cserélésekor építsenek be tűzcsapokat a rendszerre.

9. Felvetődött a kérdés a polgármester részéről, aki a Lövétei SzNT jegyzője, hogy kellene-e népszavazást kiírni az autonómia kapcsán.

Továbbá szó ejtődött, hogy a kóbor cigányokkal valamit kellene kezdeni, a hidakat ki kellene jelezni, mert a rönkös autók összefogják törni, hogy Sziliéknél a ház sarkánál a föld úgy beomlott, hogy nem lehet az úton kijárni a mezőre.

Felszegeztetett megváltásunkért

Amikor a kisebb gyermekekkel egyházi ünnepeinkről beszélünk, és feltesszük a kérdést, melyik szertettek a legnagyobb ünnep - a felelet általában: karácsony, és meg is okolják, hogy akkor születik Jézus, jön az Angyal, mindenki boldog. Aztán másodikként Kisboldogasszony napját jelölik meg, mert akkor van a templomunk búcsúja, és a sátraknál lehet ajándékot vásárolni. Amikor rávezeted őket a nagybőjti szent időre, majd húsvétra, általában kétkedve fogadják el, hogy húsvét a legnagyobb ünnepünk, mert a keresztfán akkor történt meg a megváltásunk. Igaza van a tiszta gyermeki léleknek, hiszen a nagybőjti végigelmélkedjük Jézus elfogatását, megostorozását, kigúnyolását, keresztiútját majd kereszthalálát, és nehezen fogadják el, hogy az egyik barátja árulja el csekély pénzért, nagyot csalódnak abban a népben, akiket tanított, gyógyított, akik virávasárnap Hozsannát kiáltanak, és nagypénteken "feszítsdmeget". Elképedve néznek, amikor hosszan elmélkedjük a XIV állomást, az embertelenséget, a gorombaságot. Nagy a megdöbbenés, amikor Jézus találkozik édesanyjával, Cirenei Simon pedig előttük egy hős, a jószívű bácsi, aki elveszi a keresztet, olyankor ők is ott szeretnének lenni, és segítenének Jézusnak.

A gyermekek kiállított rajzai a templomban ugyancsak rávezetnek húsvét misztériumára, látszik a rajzokon Jézus egyszerűsége, szerénysége, belenyugvása: "ennek így kell történnie". Milyen jó lenne, ha mi is, felnőtt fejjel ilyen gyermeki szívvel tudnánk átérezni Jézus keresztiútját! Ne csak a mi gondjainkat, bajainkat látnók a legnagyobbak, ne a mi keresztiúnt éreznők a legnehezebbnek, amelyet hordozni képesség - ehelyett Jézus kereszti mellé kellene helyeznünk a miénket, és vigyük azt összeszorított fogakkal, némán, közösen, zúgolódás nélkül. Ha elesünk a súlya alatt, fel kell állni. Vannak még jószívű bácsik - Cirenei Simonok, akik minket is segítenek. Meg kell mutatnunk édesanyánknak: nehéz a kereszti, de végigviszem, ha az Isten így akarja, feljutok vele a Golgotára, ahol a Jézus kereszti mellé állítom.

Látogassuk minél többet ősi templomunkat, kérjük a jó Isten kifogyhatatlan kegyelmét az elkövetkezendő időkre, térdeljünk le őszinte alázattal a gyöngyös koporsóba fektetett Jézus elé, és ahogy székelyruhás őrök vigyáznak Jézus sírjára, úgy vigyük be és őrizzük családinkban a békét és a szeretetet. Milyen szép hagyomány a koporsó őrzése, milyen büszkék lehetnek székely legényeink, akik őrzik Jézus sírját, hiszen az ő az őrhelyen ébren vigyáz, példát ad a következő nemzedéknek, ti is így öröködjétek, és majd büszkén mondják el gyermekeiknek: én is őriztem Jézus sírját, sorfalat álltam, amikor a pap bácsi vitte a Szent Sírhoz a Legméltóságosabb Oltáriszentséget, és örököttem felette.

Utánaérdeklődve, a Szent Sír őrzésének kezdete a II. világháború után kezdődött. Volt úgy is, hogy minisztránsok vigyáztak, de többnyire katonaság előtt álló legények öröködték. Régen nagypéntektől a feltámadásig éjjel-nappal őrizték a Szent Sír, és végig szentségimádás volt.

Gergő pap bácsi idejében jött szokásba, hogy azok a legények őrizték a Szent Sír, akiket nagykorúsítottak.

Kapcsolódjunk be minél többen húsvét misztériumába, ebben az időszakban imádkozzunk egy kicsit többet, családjainkba vigyünk szeretetet, otthonunkból ne hiányozzon az imakönyv, ne járjunk úgy, ahogy a példa mondja: jól öltözött asszony megy el a paphoz, és elmondja, hogy nagy házuk van, kocsijuk van, pénzük van, gyermekek vannak, jó módban élnek, és mégis úgy érzi, hogy valami hiányzik a házból. -Imakönyvük van-e? - kérdezte a pap. -Nincs - felelte szégyenkezve. - Na, vigyék be az Istent a házukba, és nem fog hiányérzetük lenni, akkor tényleg mindenük lesz - volt a válasza.

Őseink hite nem ideig-óráig tartott, hanem kitarított végig Isten iránt való elszántsággal, ahogyan sorfalat állottak a fehér lovon ülő Márton Áron püspök úr csíksomlyói bevonulásánál, távol tartva "rosszakaróit" - ugyanúgy vigyázzunk székelyruhás őrökkel vállalva, hogy Krisztus sírja és fölötte az Oltáriszentség mindig székely népünk világító napja legyen.

Lázár Béla

Lövete 1848-1849-ben

A lövetei Népházban március 29-én 18 órától mutatta be a Lövetei Helytörténeti Füzetek harmadik darabját dr. Hermann Gusztáv Mihály történész. Az Udvarhelyszék Kulturális Egyesület nemrég beindított sorozatában Mihály János Lövete 1848-1849-ben című tanulmánya jelent meg, melyet ez alkalommal dedikált a szerző. A találkozót a Pro Lövete Egyesület szervezte.

Jól időzítve, nemzeti ünnepünkre került ki a nyomdából a füzet. A bevezetőben Orbán Balázstól olvashatjuk: "a népnek szüksége visszapillantani múltjukra, hogy jövőjükkel tisztában lehessenek". A visszanevezés valóban szükséges, talán kevés ilyen időszak volt, amikor a történelmi tapasztalatokat ennyire lehetett hasznosítani... Hogy mit szólna mindehhez a legnagyobb székely? Lövete forradalmi két esztendejéről bizonyára jobb véleménnyel lenne, mint jelenünkről. Ugyanis a forradalmi események sodrától ugyan távol eső nagyközsége sorozatos próbáltatások érték (kolerajárvány, tűzvész, sorozások, majd a Kossuth-bankók érvénytelenítése), ám éppen az összetartás ereje lendítette túl a nehézségeken a löveteieket.

Nem minden település van olyan szerencsés helyzetben, hogy fontos történelmi eseményekről részletes, bőséges forrással rendelkezzen. Mihály János mintha nagyító alá venné szülőfaluját: távolról, általánosabb adatok felől közelítve jut el az eseményekig. Az 1848-as januári tűzvész után a község lakóinak jó része a két Homoród mente falvaiban húzódott meg, és miután hazatérhettek és építkezni kezdtek, folyt a katonaállítás, tombolt a kolera, az agyagfalvi nemzetgyűlést követően pedig a vidéknek a császári hadakat (szász és román népfelkelőket) kellett eltartani, akik bizony a rablástól sem riadtak vissza, azonkívül égetések, gyilkosságok is előfordultak... A Lövétéhez tartozó, tk. szentkeresztbányai vasgyárban golyókat öntöttek a forradalmároknak, ám később feldúlták a hámort.

Lázár Imre vállalkozó a kézirat előkészítését, Maglód testvértelepülés meg a kiadást támogatta, hogy e fontos időszak történéseit Mihály János megidézhesse.

P. Buzogány Árpád

Pedagógiai lexikon

Játékszerek

A gyermekek játékaik során különböző eszközöket használnak. Ezek egy része gyermekjátékszer, más része különféle használati tárgy. A játékszer megválasztásához figyelembe kell venni a gyermek életkorát, az életkorra jellemző játékmódot, a gyermek egyéni érdeklődését.

A csecsemő és a kisgyermek játékszerei azok a tárgyak lehetnek, amelyek tiszták, megfelelő nagyságúak (hogy a gyermek ne nyelhesse le őket), egyszóval ne veszélyeztessék egészségüket. Ezek lehetnek: kendők, változatos felületű és anyagú (műanyag, gumi stb.) figurák.

Egyéves kor körül szeretnek ki- és berakodni, szívesen játszanak vedrekkal, műanyag tálcákkal. Jók a húzható játékok.

A második életévben a gyermekek elkezdnek több játékdarabbal játszani, ezeket gyűjtik, sorba rakják. Ilyenkor kedvelik a sorozatokat, sok egyforma kockát vagy poharat.

Kétéves kor után az utánozó és szerepjátékok során egyre többet játszanak már a tárgyakkal rendeltetésszerűen: a pohárból isznak, a babát fésülik, az autót berregve tolják. Ebben a korban már nem lényegtelen, hogy mit ábrázol a játékszer igazi örömet akkor okoz, ha felismeri benne a környezetében lévő tárgyat, állatot.

Két-hároméves korban a játékszer változatos lehet. Készen vett babák, mackók, bútorok, edények serkentik a gyermeket játékokra, ötleteket adnak a szerepjátékhoz, annak változatos formáihoz. Ezek közül csak azok a játékszerek a megfelelőek, amelyekkel a gyermekek sok mindent tudnak csinálni. Egyébként a gyermek hamar megunja (pl. a felhúzható játékokat). A félkész játékszereknek (összerak-

ható, konstrukciós játékszerek) és a különféle anyagoknak, használati tárgyaknak (dobozok, műanyag fiolák, karton és textil-darabkák) igen nagy a jelenőségük: megmozgatják a gyermek értelmi erőit, alkotó tevékenységre serkentik. Már óvodás kortól nagy élvezettel barkácsolnak, előbb a szülők segítségével, később már egyedül is. Gazdagítják a játékot a különböző apróbb kellékek, "jelmezek", amelyek egy-egy vers, mese eljátszására serkentik a gyermeket (kakastaréj, nyuszifül, sapka, turbán, kendő stb.). Hasznosak a gyermek kézmértékéhez megfelelő bábok (a nehezen vagy rosszul beszélő gyermek önmaga hátérben marad, és a bábokat beszélgeti). Az óvodáskor legsajátosabb játéka a szerepjáték, amelyben a felnőttek tevékenységét és kapcsolatait ábrázolják a gyermekek. Ennek a játéknak a gazdagításához célszerű az eddig említett játékeszközöket, tárgyakat is adni. Olyan apróbb-nagyobb játékokat, amelyekkel környezetükben is találkozhatnak (pl. főzőedények, evőeszközök, takarítóeszközök, orvos-, boltos- stb. játékokhoz használható felszerelések).

Az évek során növekszik a gyermek értelmi képességeit fejlesztő, kézügyességét, kombináló képességét finomító játékszerek jelentősége: ezekhez sorolhatók a különféle szerelési, elektromos játékok, a gyermekek ismereteit egyéb módon gyarapító lottók, társas játékok, számítógépes játékok.

Nem helyes a játékszerek túlhalmozása, ez ugyanolyan gátló tényező a játék szempontjából, mintha egyáltalán nem lenne játékszerük. A játékszerek halmozása a gyermeket részben közbömbössé, részben követelőzővé teszi a szülőkkel szemben. A gyermeknek annyi és olyan játékszere legyen, amennyi elősegíti, fejleszti játékát.

András Magdolna óvónő

Mit kell tudni az influenzáról?

Ha őszből télre, téből tavaszra fordul az idő, menetrendszerűen beköszönt az influenza, illetve az influenzaszerű megbetegedések időszaka, és alig akad ember, akit megkímélne a kór.

Mi okozza?

Háromféle influenzavírust ismerünk, melyek évszázadok óta jelen vannak életünkben: az A-, B- és C-vírust. A vírusok önálló életre képtelenek, csak gazdasejt (megbetegített egészséges sejt) segítségével tudnak szaporodni.

A C-vírus a legkevésbé veszélyes a három közül, mert felépítése nem változik az idők folyamán, s aki egyszer átesik rajta, az bizonyos védekezést szerez ellene. Az A-vírus felépítésében azonban bizonyos időközönként előre meg nem jósolható "nagy változás" következik be, és ezekben az esetekben világjárvány alakul ki. Ilyenkor az oltóanyag is hatástalan. A múlt évszázadban hat világjárvány volt, az utolsó 1978-ban.

Az influenza tünetei: nátha, torokfájás, köhögés, 38°C fölé hőtérmelet, hidegrázás, végtagfájdalom, hasmenés, hányás, gyengeség, levertség.

Lehet-e védekezni az influenza ellen?

A védekezés leghatásosabb módja az oltás, melyet november folyamán érdemes már beadatni. A védetség 10 nap - két hét alatt alakul ki, és hat hónapon át tart. Az oltóanyag inaktivált vírust tartalmaz, mely nem tudja önmagát szaporítani a szervezetben, de az immunválaszt kiváltja. Az oltást főleg olyanoknak ajánljuk, akik valamilyen szempontból fokozottan veszélyeztetettek (pl. hatvanévesnél idősebb, krónikus betegségben szenved, kórházban, szanatóriumban, kollégiumban, munkásszálláson tölt hosszabb időt, vagy foglalkozása miatt gyakran és sok emberrel találkozik, érintkezik.).

Érdemes-e a kismamákat beoltani?

Az influenzavírusnak mai ismereteink szerint nincs magzatkárosító hatása. Az influenzás megbetegedés azonban, különösen a terhesség első heteiben, más, magas lázzal járó betegségekhez hasonlóan okozhat vetélést. Ezt azonban a terhesség előtt beadott oltással lehetne hatásosan megelőzni. Érdemes azonban az oltás beadását fontolóra venni, ha a kismama foglalkozásánál fogva veszé-

lyezettett, cukorbeteg, asztmás, vagy más, tartós gyógyszerelést igénylő alapbetegségben szenved.

Érdemes-e csecsemőknek, gyerekeknek beadni az oltást?

Hároméves kor alatt nem ajánljuk az influenzaoltást. Kisgyermeknél gyakori a tojáshéjra allergia, s mivel az oltóanyagot jelentő vírust tyúktojásban szaporítják, túlérzékenységi reakciót válthat ki. Krónikus betegségben szenvedő gyermekeknél azonban fontolóra kell venni az oltás beadását.

Hogyan gyógyítható az influenza?

Az influenza néhány nap vagy maximum másfél hét alatt gyógyul, utána legfeljebb a szövődmények jelentkeznek.

Mivel az influenzát vírus okozza, antibiotikumra nincs szükség, csak abban az esetben, ha szövődmények alakulnak ki, de ezt csakis orvos döntheti el és írhatja fel. A vírus által okozott betegséget főként úgy tudjuk gyógyítani, ha a szervezet védekezőképességét fokozzuk. Azok, akik kiegyensúlyozottan, sokoldalúan, rendszeresen táplálkoznak, magas C-vitamin tartalmú gyümölcsöket, zöldségeket fogyasztanak, szerencsésebb helyzetben vannak. A sok testmozgás, az aktív életmód is erősíti szervezetünket.

A védekezés másik lehetősége, ha járványos időszakban nem megyünk emberek közé. S a már megbetegedettek figyelmét is fel kell hívni arra, hogy lehetőleg maradjanak otthon, és ne terjesszék az influenzát. Az egészséges szervezetnek megvan az a képessége, hogy az influenzavírus által okozott fertőzést legyőzze, folyamatos megelőzésre sem lehetőség, sem szükség sincsen.

Ha a gyerek influenzás:

- Három-négyóránként mérjük meg a gyerek hőmérsékletét, ha lázas, forduljunk orvoshoz.
- A láz és a végtagokban érzett fájdalom csillapítására adjunk láz és fájdalomcsillapítót, és fektessük ágyba.
- Ne erőltessük az evést, inkább itassuk gyakran a gyereket.
- Gyakran és kis adagokban fogyasztott hígított gyümölcslé, tea vagy limonádé a legeredményesebb eszköz az izzadással és lázzal elveszített folyadék pótlására.
- Forduljunk orvoshoz, ha a gyermek lázas, köhögése fokozódik, fülfolysa van, hányik, megy a hasa.
- Tartsuk a gyereket állandó szobahőmérsékleten.

Mindenféle hüléses megbetegedés nem influenza, bizzuk a diagnózis felállítását az orvosra.

Miklós Emilia

2006. március 15. Székelyudvarhelyen

2006. március 15-én Székelyudvarhelyen méltóságtejes ünnepség volt. Húszezer ember gyűlt össze hitet tenni önrendelkezésünk, a székelyek autonómiaigénye mellett. Öröm volt ott lenni.

A résztvevők fegyelmezettsége, ünnepsége a botrányt kereső román újságírókat is elbűvölte. Szinte minden román nyelvű napilap családostan indította a tudósítását, hisz a világraszóló botrány nem jött be, és semmi felháborítóról nem lehetett tudósítani annak ellenére, hogy alaposan keresték a kákán a csomót. A legnagyobb problémájuk azonban az volt, hogy a szervezők sem fordított, sem szinkrontolmácsot nem biztosítottak, így csak azok az újságírók tudtak érdemben tudósítani, akik valamicskét konyítottak a magyar nyelvhez.

A Nagygyűlést megelőző napokban keltett ijesztgetések, megfélemlítési kísérletek, diverziók (melyeket sajnos nemcsak a nacionalista román pártok, hanem érdekvédelmi szervezetünk szolgálalkú agitátorai is terjesztettek) ellenére soha nem látott tömeg gyűlt össze a székelyudvarhelyi Márton Áron téren hitet tenni elszántságáról, autonómiaigényéről.

Lövétéről polgármesterünk és alpolgármesterünk mellett több mint harmincan képviseltük falunkat (megj. a Bányáról a népviseletbe öltözött kántor vezette a delegációt) ezen a történelmi eseményen, melyet büszkén fogunk elmesélni unokáinknak.

Mindenhol, ahol autonómia létezik a világon, csak konok kitartással, következetes munkával érték el. Nem ijedtek meg a hatalom fenyegetésétől, sajátjaik körében fel-fel-

bukkanó kicsinyhitűség nem vett erőt rajtuk. Mi sem várhatjuk, hogy a román hatalom kérés nélkül minket megillető többletjogokat adjon nekünk, székelyeknek. Tudjuk, hogy falunkban nem csak azok gondolkodnak velünk együtt így, akik részt vettek a Nagygyűlésen!

Elismerésünk azoknak, akik merik kérni jussunkat! Elismerésünk azoknak, akik személyes jelenlétükkel ezt Székelyudvarhelyen nyomatékosították.

Kedves falustársaink! Mindaddig, míg nem fogalmazzuk meg kérésünket, addig nem válaszolunk rá. Nincs mire.

Lám, már a Nagygyűlést követő napon az államelnök Udvarhelyre érkezett tárgyalni. S ellentétben az RMDSz vezető politikusaival, ő csak jót tudott mondani a 15-i rendezvényről. Elismeréssel nyugtázta, hogy az ottani magyar közösség illendő módon ünnepelte meg március 15-ét. Az elnök nyilatkozatában elmondta: azért nem élt a meghívással szerdán, mert látogatása az államfőnek járó protokoll-szabályokat követelte

volna meg (katonai tiszteletadás, a román himnusz elhangzása), ami - mint fogalmazott - csak zavart okozott volna a nemzeti ünnepükre emlékező helyi magyar lakosság körében. A felolvasott kiáltvány kapcsán pedig megjegyezte: "Csak nem gondolják, hogy Románia elnöke egyetért kiáltványokkal! Értékelem viszont a szólásszabadságot". Az államelnök ugyanakkor leszögezte: a szólásszabadságtól az autonómia-ig hosszú út vezet. Ezen az utón, úgy gondoljuk, a Székelyföld népe március 15-én megtette az első lépéseket.

Köszönet a résztvevőknek - a lövetei SZNT

Udvarhelyszéki honvédegylet lövetei tagjai

Az 1848-1849. évi szabadságharc veteránjait tömörítő honvédegyletek már a kiegyezés évében, 1867 tavaszán létrejöttek bajtársaik, valamint azok hozzátartozóinak, árváinak anyagi megsegítése végett. Előbb Budapesten, majd országszerte vidéken is gomba módjára szaporodtak. Az 1867. július 7-én tartott országos összejövetelen már 51 vidéki honvédegylet küldöttsége jelent meg. Számuk 1868 őszén 90-re szaporodott. A következő évben Mikás Zsigmond az egyletek törzs- és főtiszti tagjait névkönyvbe foglalta, amely Honvédfőtiszti Schematismus címen 1869-ben nyomtatásban is megjelent.

A Udvarhelyszéki és Székelyudvarhely városi honvédegylet is 1867 tavaszán alakult meg, és az akkori Felső-Fehér megyei honvédbajtársakkal együtt működött a következő év nyaráig. 1868 júliusában gróf Haller Ferenc őrnagy elnökle és Gál Sándor őrmester vezetése alatt önálló egyletté alakult, és kiterjeszkedett egész Udvarhelyszék területére. Időközben az elnök és a jegyző leköszönt, és az egyleti élet haladni kezdett. 1880 után Ugron Gáspár alhadnagy szervezte újjá, akit az egylet elnökévé is megválasztottak. Jegyzője Kassai Dezső lett.

1891-ben ugyancsak Mikás Zsigmondnak köszönhetően elkészült és megjelent Honvéd-Névkönyv címen az altisztek és közhonvédek névjegyzéke is, melyet Tisza Lajos, az Országos Központi Honvédbizottság elnöke így méltatott: "Fontos e mű első helyen reánk nézve, kiknek a sorstól azon szerencse jutott osztályrészül, hogy az

1848/49-iki honvédség soraiban küzdhetünk hazánk s nemzetünknek elévülhetetlen örök igazaiért, de fontos ez gyermekeink, utódaink s mindazokra nézve is, kik családjuk nem egy tagját veszítették el ama nagy napok dicső csatáiban. Hiszen még a dédunokák is büszkén kell, hogy mutassanak azok névsorára, kiknek köszönhetik, hogy "él a magyar s áll Buda még!" s reménnyel nézhetnek a nemzet második ezredéves élete elé."

A terjedelmes kötetből az alábbiakban - március 15., nemzeti ünnepünk előtt tisztelegve - az udvarhelyszéki honvédegylet 1890-ben még élő lövetei tagjainak névsorát közöljük:

1. András János - közhonvéd, 1890: földműves
2. Balázs József - közhonvéd, 1890: földműves
3. Balázs Márton - közhonvéd, 1890: földműves
4. Bálint Ferencz - közhonvéd, 1890: földműves
5. Égei János - közhonvéd, 1890: földműves
6. Ferencz János - közhonvéd, 1890: földműves
7. György András - közhonvéd, 1890: földműves
8. György Imre - közhonvéd, 1890: földműves
9. György L. Lőrincz - közhonvéd, 1890: napszámos
10. György Péter - közhonvéd, 1890: földműves
11. Ladó János - közhonvéd, 1890: földműves
12. Ladó András - közhonvéd, 1890: napszámos
13. Ladó Ferencz - közhonvéd, 1890: földműves
14. Ladó Mihály - közhonvéd, 1890: napszámos
15. Lázár József - közhonvéd, 1890: földműves
16. Márton György - közhonvéd, 1890: napszámos
17. Márton Fülöp - közhonvéd, 1890: napszámos
18. Márton József - közhonvéd, 1890: földműves

19. Márton Péter - közhonvéd, 1890: napszámos
20. Mihály István - közhonvéd, 1890: napszámos
21. Mihály Imre - közhonvéd, 1890: földműves
22. Sata János - közhonvéd, 1890: földműves
23. Szikszai Izrael - közhonvéd, 1890: földműves

Forrás: Mikár Zsigmond: Honvéd-Névkönyv, Budapest, 1891.

Mihály János

Idegen földben nyugszanak 2. rész

1. Név: Bencze István
Azonossági szám: 5714190091
Rendfokozat: honvéd
Csapattest: 27/II. zlj.
Születési idő: 1919. 110. 28.
Születési hely: Lövete
Megye vagy ország: Udvarhely
Anyja leánykori neve: Bencze Rozália
Fogságba esés helye: Tiszadorogma
Fogságba esés dátuma: 1944. 11. 07.
Fogság helye: tábor 110
Elhalálozás dátuma: 1945.05. 24.
Temetés helye: fogolytábor temetője 110, jugozapodnec fogerja, város Korosztén Zsitaniorszkoj obl.

2. Név: Gábos Lőrinc
Lakóhely: Lövete
Alakulat: hadf. táb.
Rendfokozat: honvéd
Halál időpontja: 1945.
Halál helye: Cegléd
Temetés helye: Cegléd

Mihály János

Rímfaragók

Hát nem érdekes?
-kis költők a nagyok után-

Hiába a fának a törzs,
ő nem hajlik vele,
hiába van rajta gyümölcs,
nem lakik jól vele.

Lukács Abigél-Boglárka III. A

Foga van a fogasnak,
mégsem eszik vele,
hasa van a hordónak,
mégsem tömi tele.

Miklós Adrien III. A

Bőre van a csizmának,
mégsem érez vele.
Feje van a labdának,
még sincs neki esze.

Köteles Ede III. A

Karja van a kanapénak,
mégsem ölel vele,
a fogasnak foga van, de
mégsem harap vele.

Gyűrűje van a gombának,
mégsem jegyez vele,
az almának szeme van, de
mégsem kacsint vele.

Sok pénze van a hálnak, de
nem vásárol vele,
a polipnak nyolc karja van,
de nem ölel vele.

Miklós Andrea III. A

Hiába van karja a széknek,
mégsem ölelgeti a párját,
a hóembernek hasa van,
de nem kívánja az ételt.

György Edina III. B

A cipőnek van nyelve,
mégsem beszél vele,
a hegynek van lába,
de mégsem táncol vele.

Tókos Dezső III. B

Hiába van a kályhának ajtója,
mégsem lehet bemenni rajta,
s a hálnak nagy a szeme,
még sincs rajta szempilla.

Balázs Lóránd III. B

Napnak is van foga,
de ő nem fájtatja,
az ajtónak sarka, de
nem kell cipő rája.

György-Lőrincz Zsuzsa III. B

Iskolai hírek

- Mihály István VIII. B osztályos tanuló a 2006-os Zrínyi Ilona matematikaversenyen a körzeti fordulón I., a megyei fordulón II. helyezést ért el. Ezzel a kiváló eredménnyel részt fog venni 2006. április 12-14. között az országos versenyen, Kecskeméten.

- A román nyelv és irodalom tantárgyverseny körzeti szakaszán szintén Mihály István szerepelt jól, a nyolcadikosok között II. helyezést ért el.

- A magyar nyelv és irodalom tantárgyverseny körzeti szakaszát február 18-án tartották Szentegyházán. Itt két tanulónk szerepelt remekül: az ötödikesek közül Fazakas Aletta III. lett, míg a nyolcadikos Mihály Orsolya első helyezést ért el.

- Február 17-én a Homoród menti szavalóversenyen próbálták ki magukat versmondóink, nem is kis sikerrel. A második osztályos Egyed Réka III. díjat kapott, a harmadikosok közül Lukács Abigél-Boglárka az első díjat érdemelte ki, és György-Lőrincz Zsuzsa is dicséretben részesült, míg a hatodikos Korodi Szende szintén harmadik díjjal büszkélkedhet.

Mindnyájuknak őszintén gratulálunk!

Rejtvény

Az alábbi rejtvény egy szókigyót rejt. Jó helyen elkezdve és persze jó irányba folytatva az olvasást egy olyan vándormadárnak kapjátok meg a nevét, mely nemrég tért vissza hozzánk. A megfejtést írjátok a szelvényre, és április 25-ig adjátok András Szilvia tanító néni-nek.

B	A	T	Ő
Á	R	E	G
Z	B	I	E
D	A	L	L

Múlt havi megfejtésünk a POLISZKAKŐ volt. Több helyes megfejtés is beérkezett, a szerencse pedig Miklós Andreának kedvezett a III. A-ból. Nyereménye egy könyv. Várjuk megfejtéseiteket, jó szórakozást!

Keresztrejtvény megfejtése:

.....

.....

Név.

Osztály.

Hátszám.

Íme, a megfejtés személyesen!

Lövétei tájszavak IV.

Mihály János gyűjtéséből

bárca - hivatalos engedély a fa kivágására
 bog - bütyök, csomó a fán
 ciglizik - cselezik
 cirkula - körfűrész
 férefarag - kitérőleg válaszol
 feszt - állandóan
 fosol - pletykál
 fuzsitos - hóbortos
 füvény - homok
 gogos - paradicsompaprika
 gyócs - gyolcs
 hargasin - a térd hátsó hajlata
 hindózik - hintázik
 hetfü - hétfő
 hepp - fűzfasíp
 hógomoja - hógolyó
 hergel - ingerel (pl. állatot)
 jászoj - jászol
 kakas - pattogatott kukorica
 kaszaj - kazal, farakás
 kikiril - kukorékol
 kondor - göndör
 kucifántos - ravasz
 lidikúr - retikül
 macskaméz - a szilvafa,
 megyfa kérgéből kicsorduló mézga
 majorság - baromfi
 maskura - álarcos farsangi alak

Hír

- Húsvétvasárnap 21 órától
 Húsvéti Bál lesz a Népházban.

Zenél a Magyarkevert.

Erdélyi kalendárium

"2005 szeptemberének végén a Hétfalu kezdeményezésére létrejött találkozáson határoztuk el, hogy közös erővel kiadunk egy olyan népszerű kalendáriumot, amely egyrészt megmutatja: kik vagyunk, mit akarunk, másrészt folytatva a magyar, s ezen belül az erdélyi hagyományokat: olyan év-

könyvet adunk az olvasó kezébe, amely közhasznú ismereteket, szórakoztató olvasmányokat egyaránt tartalmaz, ugyanakkor kötődik a társasághoz, amelynek tagja volt Erdélyhez, amelyhez hozzátartozik a Bánságnak, Arad vidékének, a Körösök mentének, a Szamos hát-ságának és Máramarosnak határon innen eső része." - Részlet a Művelődés fő-szerkesztője,

Szabó Zsolt által megírt beköszöntőből.

Tisztelt olvasóinktól elnézést kérünk, hogy csak áprilisban tudjuk kezébe adni az évkönyvet, melynek társszerkesztője a Lövétei Kiáltó, de megítélésünk szerint a benne foglaltak túlmutatnak egy esztendőn, ezért megvásárlása még most is aktuális. Az érdeklődők a Tálás Csárdában megvásárolhatják a székely színekbe burkolt tartalmú, olvasmányos Erdélyi Kalendáriumot.

Lázár László

Kiadja a Lövétei Ifjak Egyesülete
 a Lövéte Közbirtokosság
 Lövéte Község Önkormányzata
 és a Select Metlemplast kft
 támogatásával
 Nyomja a ROTAPRINT nyomda

**A szerkesztőség nem
 minden esetben ért egyet
 a cikkek tartalmával!**

Szerkesztőség: András Mónika, András Kinga, Lázár László, Mihály János
 Munkatársak: Lázár Béla, András Magdolna

Szerkesztőség: 537140 Lövéte Gábos utca 140, Tel/Fax: 004-0266-220992, lltamas@hr.astral.ro